

NOKUTs tilsynsrapporter

Rehabilitering

Fagskulane i Hordaland

Desember 2012

Utdanningssted:	Fagskulane i Hordaland, ved Fusa vidaregåande skule, Bergen tekniske fagskole og Stend vidaregåande skule
Utdanningstilbud:	Rehabilitering
Dato for vedtak:	13. desember 2012
Utdanningslengde:	Ett år heiltid
Sakkyndige:	Brit Snefrid Øfeldt Birgitte Dahl
Saksnummer:	12/203

Forord

Fagskoleutdanning er yrkesrettet utdanning som bygger på fullført videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse. Fagskoleutdanning har et omfang på minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen fagskoleutdanning, må utdanningstilbudet være godkjent av NOKUT. Vurderingsprosessen starter med at en tilbyder søker NOKUT om godkjenning av et utdanningstilbud. Søknaden blir først gjenstand for en innledende vurdering, for å avklare om forutsetningene er tilstede for videre behandling jevnfør NOKUTs «Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning», kapittel 4. I den innledende vurderingen ser NOKUT blant annet på om styringsordning og reglement er tilpasset utdanningstilbudet og om tilbyder har et tilfredsstillende system for kvalitetssikring. Søknader som tilfredsstillende forutsetningene for behandling blir videre vurdert av eksterne, uavhengige sakkyndige oppnevnt av NOKUT. De sakkyndige vurderer søknaden opp mot 17 likeverdige faglige kriterier nedfelt i NOKUTs retningslinjer, kapittel 7.

Til den sakkyndige vurderingen har NOKUT oppnevnt:

- Brit Snefrid Øfeldt
- Birgitte Dahl

Når de sakkyndige har funnet at ett eller flere av de faglige kriteriene ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, sendes den sakkyndige rapporten (kapittel 3 i denne rapporten) til tilbyder for kommentarer. Tilbyder kan da påpeke mangler eller misforståelser i de sakkyndiges innstilling. NOKUT tillater i tillegg mindre justeringer. NOKUT tillater i tillegg mindre justeringer. De sakkyndige vurderer tilbakemeldingen fra tilbyder, før NOKUT konkluderer og fatter endelig vedtak.

I denne rapporten er alle vurderingene som danner grunnlag for godkjenningen samlet. Tilbyder plikter å gjennomføre utdanningstilbudet slik det fremgår av denne rapporten og søknaden som ligger til grunn. Studenter kan lese rapporten for å få inntrykk av hvilken utdanningskvalitet de kan forvente. Yrkeslivet og andre samfunnsgrupper kan også orientere seg om den sluttkompetansen studentene sitter igjen med, og innholdet i utdanningen.

Oslo, 13. desember 2012

Terje Mørland
direktør

Alle NOKUTs vurderinger er offentlige og denne samt tilsvarende tilsynsrapporter vil være elektronisk tilgjengelige på nettsidene våre www.nokut.no/NOKUTs-publikasjoner

Innhold

1	Informasjon om tilbyder og utdanningstilbudet.....	1
2	Informasjon om prosessen	2
2.1	Innledende vurdering	2
2.2	Sakkyndig vurdering.....	2
2.3	Tilsvarsrunde	3
2.4	Vedtak.....	3
3	Sakkyndig vurdering av utdanningstilbudet	4
3.1	Oppsummering	4
3.2	Læringsmål og kvalifikasjoner	4
3.3	Faglig innhold.....	8
3.4	Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer.....	13
3.5	Eksamen og vitnemål.....	18
3.6	Infrastruktur	19
3.7	Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige.	21
4	Tilsvarsrunde.....	23
4.1	Søkerens tilbakemelding.....	24
4.2	Sakkyndig tilleggsvurdering.....	25
4.3	Endelig konklusjon fra sakkyndig komité	26
5	Vedtak	27
6	Dokumentasjon	27
	Vedlegg 1:.....	28
	Vedlegg 2:.....	29

1 Informasjon om tilbyder og utdanningstilbudet

Tilbyder søkte NOKUT 15. februar 2012 om godkjenning av fagskoleutdanningen *fagskoleutdanning i rehabilitering for fagarbeiderar innan helse- og sosialfag*. Tilbyder har i sitt tilsvar endret navnet på utdanningen til *rehabilitering*. Utdanningstilbudet er et ettårig tilbud som gis på deltid over to år. Undervisningen vil gis ved Fusa vidaregåande skule, Bergen tekniske fagskole og Stend vidaregåande skule, og det er søkt godkjenning for inntil 15 studenter.

Søker har allerede 20 godkjente fagskoletilbud:

- Skipsoffisersutdanning i fagskolen skipsteknisk linje, Bergen maritime vidaregåande skole og Rubbestadnes vidaregåande skule
- Skipsoffisersutdanning i fagskolen nautisk linje, Bergen maritime vidaregåande skole og Austevoll maritime fagskule
- Petroleumsteknologi, boring, Bergen maritime vidaregåande skole
- Petroleumsteknologi, havbunnsinstallasjoner, Bergen maritime vidaregåande skole
- Anlegg, Bergen tekniske fagskole og Voss vidaregåande skule, avdeling Bryn
- Automatisering, Bergen tekniske fagskole
- Bygg, Bergen tekniske fagskole og Voss vidaregåande skule, avdeling Bryn
- Datateknikk, Bergen tekniske fagskole
- Elektronikk, Bergen tekniske fagskole
- Elkraft, Bergen tekniske fagskole
- Maskinteknikk, Bergen tekniske fagskole
- Klima, energi og miljø i bygg (KEM) med spesialisering tak og fasade, Bergen tekniske fagskole
- Prosess, Bergen tekniske fagskole
- Klima, energi og miljø i bygg, Bergen tekniske fagskole
- Bygg, Bergen tekniske fagskole
- Kjemi – Prosess, Bergen tekniske fagskole
- Maskinteknikk, Bergen tekniske fagskole
- Eldreomsorg, Fitjar vidaregåande skule
- Psykisk helsearbeid, Fusa vidaregåande skule
- Kreftomsorg og lindrende pleie, Fusa vidaregåande skule

NOKUT har gjennomgått søkers hjemmesider, www.hordaland.no/Hordaland-fylkeskommune/opplaering/Fagskole/, www.fiv.hfk.no og www.tekniken.no.

Tilbyder fikk sitt system for kvalitetssikring godkjent av NOKUT 31. mai 2010 (sak 10/100). Styreordningen og reglementet er tidligere funnet tilfredsstillende, jf. NOKUTs sak 11/112.

Vurdering

Vi viser til NOKUTs vurdering av informasjonen på søkers internettsider i sak 12/197. Informasjonen på internettsidene samsvarer ikke med bestemmelsene i reglement. Tilbyder må sørge for at opplysninger på hjemmesidene til fylkeskommunen og fagskolene er i samsvar med bestemmelsene i reglementet.

2 Informasjon om prosessen

2.1 Innledende vurdering

Vurderingsprosessen starter med at en tilbyder søker NOKUT om godkjenning av et utdanningstilbud. Søknaden blir først gjenstand for en innledende vurdering, for å avklare om forutsetningene er tilstede for videre behandling, jf. NOKUTs «Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning» (NOKUTs retningslinjer), kapittel 4.

Forutsetningene for at en søknad om godkjenning av en fagskoleutdanning tas under behandling, er at søknaden beskriver og dokumenterer kvaliteten på utdanningstilbudet i henhold til NOKUTs mal for elektronisk søknad. Det må fremgå av søknaden at utdanningstilbudet er innenfor rammen av minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning (Normert arbeidsmengde for fagskolestudenter skal ligge på mellom 1 500 og 1 800 timer per hele studieår.).

Søknaden skal sannsynliggjøre at utdanningstilbudet bygger på fullført videregående opplæring og at utdanningstilbudet er yrkesrettet. For tilbydere som ikke helt ut er eid av staten, fylkeskommune eller kommune må søker / tilbyder være registrert i Enhetsregisteret.

I den innledende vurderingen ser NOKUT på om søkeren har en styreordning, et reglement og et system for kvalitetssikring som er tilfredsstillende i henhold til lover og regler, jf. NOKUTs retningslinjer, kapittel 5 og 6. Ulike sider rundt ansvarsforhold må også være avklart. Hvis forutsetningene for videre behandling ikke er til stede, blir søknaden avvist. Søkeren kan da tidligst søke om ny godkjenning i neste søknadsrunde.

NOKUTs vurdering av systemet for kvalitetssikring kan ikke påklages, jf. forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (NOKUT-forskriften) § 1-9 c).

2.2 Sakkyndig vurdering

Hvis forutsetningene for videre behandling er til stede, blir søknaden vurdert av en sakkyndig komité. Komiteen vurderer om de faglige kriteriene for å få godkjent en fagskoleutdanning er tilfredsstillende oppfylt. Disse kriteriene står i NOKUTs retningslinjer, kapittel 7.

Det er i alt 18 kriterier. Disse er delt inn i fem områder

- Læringsmål og kvalifikasjoner (kriterium 1-5)
- Faglig innhold (kriterium 6 og 7)
- Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer (kriterium 8-12)
- Eksamen og vitnemål (kriterium 13 og 14)
- Infrastruktur (kriterium 15-18)

Kriterium 5, vedrørende nasjonale krav og internasjonale forpliktende avtaler, blir kun vurdert der dette er aktuelt.

Kriterium 10, vedrørende praksis i utdanningen, blir kun vurdert der praksis er en del av utdanningen eller der de sakkyndige mener praksis må være en del av utdanningen.

De sakkyndige må finne at alle kriteriene er oppfylt på en tilfredsstillende måte for at utdannings-tilbudet skal kunne godkjennes som fagskoleutdanning. Komiteen konkluderer under hvert kriterium om noe må eller bør endres for at kriteriet skal bli oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Hvis komiteen finner at alle kriteriene er oppfylt på en tilfredsstillende måte, anbefaler den at søknaden godkjennes. NOKUT fatter så vedtak i saken.

2.3 Tilsværunde

Søkerens tilbakemelding på sakkyndig vurdering

Hvis komiteen finner at ett eller flere kriterier ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, får søkeren minimum seks uker på å uttale seg om de sakkyndiges vurderinger (tilsværunde), jf. NOKUT-forskriften § 5-1 (3). Hensikten med tilsværunden er at søkeren kan oppklare eventuelle misforståelser fra de sakkyndiges side.

I utgangspunktet baseres søknadsprosessen på den informasjon, og den utdanningsplan, søkeren har presentert for NOKUT på søknadstidspunktet. I tilsværunden tillater imidlertid NOKUT mindre justeringer i forhold til den opprinnelige søknaden. Dersom nødvendige justeringer krever endringer i utdanningsplanen, må en oppdatert plan legges ved tilsværet.

Hvis søkeren, i sin tilbakemelding i tilsværunden, kommer med større endringer i studieplanen eller opplegget rundt, anser NOKUT dette for å være en ny søknad. Tilsværet blir da avvist. NOKUT fatter så vedtak i saken.

Sakkyndig tilleggsvurdering

Hvis søkeren har kommet med en tilbakemelding i tilsværunden innen fristen, og denne tilbakemeldingen ikke medfører større endringer i studieplanen eller opplegget rundt, vurderer den sakkyndige komiteen tilbakemeldingen. Komiteen kan enten opprettholde sin vurdering av den eller de aktuelle kriteriene, eller endre sin konklusjon til fordel for søkeren.

Komiteen gir så sin endelige tilrådning. Hvis det fortsatt er kriterier som ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, tilrår komiteen at søknaden ikke godkjennes. I motsatt fall tilrår komiteen at søknaden godkjennes.

Komiteens vurderinger og tilrådning kan ikke påklages, jf. NOKUT-forskriften § 1-9 c).

2.4 Vedtak

Søknadsprosessen avsluttes med at NOKUT fatter vedtak i saken.

3 Sakkyndig vurdering av utdanningstilbudet

Kriteriene i dette kapittelet, 1-18, er likeverdige. Det vil si at de sakkyndige må finne at alle kriteriene er tilfredsstillende oppfylt for at utdanningstilbudet skal kunne godkjennes som fagskoleutdanning. Kriteriene står skrevet i NOKUTs retningslinjer kapittel 7. Kriterium 5, om nasjonale krav, er irrelevant og derfor ikke vurdert.

3.1 Oppsummering

Søknaden anbefales ikke godkjent. Det er flere forhold som bør justeres vedrørende innhold, mål, rammer, prosess og inntakskriterier. Vi finner at mye svarer til de lovkrav og kvalitetskrav som ligger til studietilbudet, men at det er påkrevet med justeringer innen flere kriterier. Kriteriene 1, 2, 4, 6, 8, 13, 15, 16 og 18 er ikke funnet tilfredsstillende¹. Kriteriene 3, 7, 9, 10, 11, 12, 14 og 17 er vurdert som tilfredsstillende. Imøtekommer tilbyder krav til endringer vil vi anbefale at studietilbudet iverksettes.

3.2 Læringsmål og kvalifikasjoner

3.2.1 Utdanningstilbudets navn (kriterium 1)

«Utdanningstilbudets navn skal være dekkende for innholdet og den yrkeskompetansen utdanningstilbudet gir.»

Presentasjon

Navnet er *Fagskoleutdanning i rehabilitering for fagarbeiderar innan helse- og sosialfag*.

Vurdering

Rehabilitering for fagarbeiderar innan helse- og sosialfag er et dekkende begrep for utdanningen. Begrepet *Fagskoleutdanning* skal ikke være med i navnet. Navnet vil være lett gjenkjennelig for studenter, brukere, arbeidsgivere og samfunnet generelt. Vi mener likevel at navnet må forkortes til *rehabilitering* da fagskoleutdanning refererer til fagarbeidere og rehabilitering her til helse- og sosialfag. Samtidig er *rehabilitering* navnet som er benyttet ved andre tilsvarende fagskoleutdanninger.

Profesjonsutdanning innen rehabilitering er nedfelt som en del av samhandlingsreformen, St. meld nr. 47 (2008-2009) og Utdanning for velferd, samspill i praksis, St. meld nr. 13 (2011-2012). Begge vektlegger behovet for fagskoleutdanning innen emnet rehabilitering og ser det som en viktig del av utdanningstilbudet.

¹ Komiteen fant at alle kriteriene var oppfylt på en tilfredsstillende måte etter tilsvarsrunden. Se kapittel 4.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må forkorte navnet til *rehabilitering*.

3.2.2 Læringsmål (kriterium 2)

«Læringsmål skal gjelde for hele utdanningstilbudet og beskrive forventet oppnådde kvalifikasjoner, spesifisert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Kvalifikasjonene må være på tertiært nivå, det vil si på nivået over det som oppnås i videregående opplæring.»

Presentasjon

Læringsmål beskrives i søknaden og i studieplanen s. 4 og for praksis på s. 41. Til de ulike modulene er det det satt opp mål og delmål som er relevante for utdanningens hovedmål:

«Utdanningen skal styrkja naudsynt felles kompetanse blant yrkesutøverar innanfor rehabilitering som verksemd. Yrkesutøverane skal tilegna seg breiddekompetanse innan rehabilitering både på individnivå og systemnivå».

Først presenteres felles overordnet mål deretter er målene delt inn i kunnskapsmål, ferdighetsmål og generell kompetanse.

Utdanningens læringsmål beskrives på s. 4 og 5 i søknaden. Fra s. 10-43 i studieplanen beskrives læringsmål for de ulike modulene og praksis.

Vurdering

Læringsmålene gjenspeiler kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse for hele utdanningsforløpet som er nødvendig og viktige i rehabiliteringsarbeidet. Målene gir forventninger om bred kompetanse innen rehabiliteringsarbeidet både på individ- og systemnivå og innen aktuelle tema som samhandling, brukermedvirkning, lover og forskrifter, individuell plan, tverrfaglig samarbeid og prosessenkning. I tillegg vektlegges etisk refleksjon og at studenten skal være bevisst egne kunnskaper og begrensninger.

Vi kan ikke se at tilbyder har definert modulmål i kunnskapsmål, ferdighetsmål og generell kompetanse og vurderer at dette bør inn i læreplanen. Tilbyder må definere mål til de fem modulene som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

At utdanningen bygger på kompetanse fra videregående opplæring og tilstreber økt handlingskompetanse, oppfyller NOKUTs retningslinjer for fagskoleutdanning.

Den sakkyndige komiteen vurderer at studietilbudet reflekterer et studieprogram som har som ambisjon å gi studentene et solid grunnlag for å jobbe selvstendig. Programmet har etisk refleksjon som basis for yrkesutøvelsen, som rehabiliteringsarbeidet krever, for å oppnå læringsmålene krever en kompetanse på tertiært nivå.

Sakkyndige kan ikke finne målformuleringer på tema verdighet, mestring, deltakelse og relasjonskompetanse. Disse er sentrale og grunnleggende begreper som rehabiliteringsarbeidet omhandler. Nasjonal strategi for habilitering og rehabilitering 2008–2011 sier blant annet:

«Kjernen i habiliterings- og rehabiliteringspolitikken er det enkelte menneskets livskvalitet, mestring og deltakelse sosialt og i samfunnet».

Bredland, Linge og Vik (2011) har endret tittel på sin bok til «Det handler om verdighet og deltakelse».

I tillegg er fagutøvelsen basert på allianse og relasjonsarbeid både med pasient, pårørende og andre faggrupper. Vi finner at tilbyder må formulere disse begrepene i læringsmålene.

I rehabiliteringsarbeidet er det viktig at de enkelte faggruppene forstår egen rolle og funksjon samt at de kjenner de andre faggruppenes arbeidsfelt og oppgaver. Det kan til tider være utfordrende og ha trygghet i egen rolle. Vi vurderer at tilbyder bør formulere mål for praksisperiode i modul 5, slik at studenten forstår egen rolle og funksjon i en tverrfaglig kontekst og kan kommunisere eget fags anliggende til det tverrfaglige behandlingsteamet.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må definere mål til de fem modulene som kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.

Tilbyder bør:

- formulere begrepene verdighet, mestring, deltakelse og relasjonskompetanse i læringsmålene
- formulere mål for praksisperiode i modul 5, slik at studenten forstår egen rolle og funksjon i en tverrfaglig kontekst og kan kommunisere eget fags anliggende til det tverrfaglige behandlingsteamet

3.2.3 Utdanningstilbudets relevans (kriterium 3)

«Tilbyder skal synliggjøre at utdanningstilbudet har relevans i forhold til nærings- og samfunnsnivå.»

Presentasjon

Tilbyder henviser til kommunehelsetjenesteloven og samhandlingreformen for å underbygge relevansen for i forhold til samfunnsnivået. I tillegg viser de til kommunene som lærestedet samarbeider med og deres uttrykk for at deres medarbeidere har behov for kompetansen fagskolen vil gi.

Vurdering

Behovet for personell med høy kompetanse innen rehabilitering er stort. Profesjonsutdanning innen rehabilitering er nedfelt som en del av samhandlingsreformen, St. meld nr. 47 (2008-2009) og Utdanning for velferd, samspill i praksis, St. meld nr. 13 (2011-2012). Begge vektlegger behovet for

fagskoleutdanning innen emnet rehabilitering og ser det som en viktig del av utdanningstilbudet. Kompetanseløftet 2015 har som en av sine strategier:

«Fagskoleutdanning for personell med videregående opplæring. Tilbud om videreutdanning av personell gjennom fagskoleordningen er spesielt viktig for å øke kompetansen, redusere avgangen fra sektoren og bidra til rekrutteringen til helse- og sosialfag i videregående skole.»

Disse er vektlagt for å rekruttere og opprettholde fagpersoner innen feltet rehabilitering. Sakkyndige finner at tilbyder bør forankre søknaden ytterligere i; samhandlingsreformen, stortingsmeldingen utdanning for velferd, samspill i praksis og kompetanseløftet 2015, da disse sentrale dokumentene gir sterke føringer for behovet av denne utdanningen.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør forankre søknaden ytterligere i samhandlingsreformen, stortingsmeldingen utdanning for velferd, samspill i praksis og kompetanseløftet 2015 med hensyn til utdanningens relevans.

3.2.4 Opptakskrav (kriterium 4)

«Opptakskravet skal samsvare med det faglige innholdet og de læringsmål som utdanningstilbudet bygger på.

- Utdanninger i fag/fagområde som på videregående opplæringsnivå ender med fag- eller svennebrev eller yrkeskompetanse, skal på fagskolenivå bygge på fag- eller svennebrevet, yrkeskompetansen eller tilsvarende realkompetanse.
- Realkompetansevurdering av søkere skal skje etter gitte retningslinjer som inneholder informasjon om hvilke fag og kvalifikasjoner i det formelle opptaksgrunnlaget som vurderes og hvordan nivået på kvalifikasjonene i realkompetansesammenheng fastsettes.»

Presentasjon

Tilbyder har formelle opptakskrav med krav om fullført videregående skole eventuelt at søkere kan dokumentere at de skal gjennomføre fagprøve etter opptaksfristen. Opptak blir da med vilkår om at de består fagprøven.

«Søkere til helsefagskoler som har 5 års relevant praksis kan i spesielle tilfeller bli vurdert etter realkompetansevurdering i læreplanmålene som tilsvarer Vg1 og Vg2 yrkesfaglig utdanningsprogram. Realkompetansevurderingen skjer ved Hordaland fylkeskommunes voksenopplæringscenter (Reglement for fagskolene i Hordaland s. 3)».

Opptak av studenter til Fagskolene i Hordaland skjer gjennom Nasjonalt opptakskontor for fagskolen. Dette gir felles kvalifikasjonskrav og regler for poengutregning for søkere i hele landet.

Poengutregning og rangering er grunnlaget for opptak av studenter (realkompetansen gjøres om til poeng).

Vurdering

Sakkyndige finner at det er samsvar mellom opptakskrav, de læringsmål og det faglige innhold studiet bygger på, men det må spesifiseres hvilke yrkesfaglige utdanningsprogram studiet gjelder. Tilbyder må spesifisere at opptakskrav gjelder for fullført utdanningsprogram innen helse - og oppvekstfag. Det formelle opptakskravet må være eksempelvis fagbrev som omsorgsarbeider eller helsefagarbeider.

Realkompetansevurderingen blir utført etter retningslinjer som sakkyndige finner tilfredsstillende med vektlegging av praksiserfaring på minst 5 år. En forståelse og trygghet i yrkesutøvelsen vil være av stor betydning ut fra arbeidsformer studien vektlegger (Læreplan s. 8).

Det bør synliggjøre hvordan kriteriene for realkompetansevurderingen omgjøres til poengutregning og rangering for å vise hvordan nivået på kvalifikasjonene fastsettes.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må spesifisere at det formelle opptakskravet gjelder for fullført utdanningsprogram innen helse- og oppvekstfag.

Tilbyder bør:

- synliggjøre hvordan kriteriene for realkompetansevurderingen omgjøres til poengutregning og rangering for å vise hvordan nivået på kvalifikasjonene fastsettes
- definere inn i opptakskravene at alle søkere med autorisasjon etter helsepersonelloven skal legge denne ved søknaden

3.3 Faglig innhold

3.3.1 Planen for utdanningstilbudet (kriterium 6)

«Planen for utdanningstilbudet skal beskrive utdanningstilbudet som en helhet og må:

- inneholde navn, mål, omfang, faglig innhold - herunder praksis, lærestoff, undervisningsformer og arbeidsmetoder lærerstøttet undervisning og selvstudier/egenarbeid, forventet arbeidsmengde for studentene og vurderingsordninger.
- beskrive sammenhengen mellom de forskjellige fag, deler og kvalifikasjoner som inngår eller kan inngå i utdanningstilbudet.
- være utformet slik at studentene kan kontrollere at de får det utdanningstilbudet de er lovet.»

Presentasjon

Utdanningstilbudet som helhet presenteres i *Læreplan, fagskuleutdanning rehabilitering*. Tilbudet inneholder navn, mål, omfang, faglig innhold, praksisbeskrivelse og litteraturliste.

Planen gjøres kjent for studentene ved at de får den utlevert i papirformat og den blir gjennomgått den første uken av studiet. Planen er også tilgjengelig elektronisk.

Studiets hovedmål er å:

«Utdanne reflekterte yrkesutøvere, med høy yrkesetisk standard som tar initiativ til å planlegg, organisere og sette i verk tiltak i samarbeid med tjenesteytere og brukere.»

Studiets varighet er over to år på deltid og har en samlet normert tid på ett år. Hver del har flere deler, men ikke flere fag. Beregnet arbeidsmengde for studentene er 1800 timer (s.3). Utdanningstilbudet består av 5 moduler. En oversikt over disse finnes på s. 5 i læreplanen.

I modul 3 er det to uker praksis, modul 4 har fem ukers praksis og modul 5 har tre ukers praksis. Det er definert overordnet mål for praksis. Til praksis periode A (modul 3) skal målene hentes fra delmålene til modul 3, praksisperiode B (modul 4) har egne delmål som studenten blir vurdert etter, i tillegg til at studenten setter opp egne mål. I praksisperiode C (modul 5) lager studentene egne mål. I praksisperiode B møter studenten læreren minimum tre ganger. Det er i perioden definert «trekantsamtaler» mellom student, lærer og veileder. Trekantsamtalene defineres ikke i praksisperiode A og C. Det er beskrevet ansvarsforhold mellom lærer, praksisveileder og student i praksis.

Innholdet i modulene beskrives i punkt 4.0- 4.4. Det er litteraturliste til hver modul og en samlet oversikt i punkt 5.0.

Undervisningsformene og arbeidsmetodene er varierte og beskrevet med beskrivelse av selvstudier i punkt 3.5. Studentene blir organisert i kollokviegrupper, og flere av arbeidsformene baserer seg på at studentene må samarbeide (punkt 3.6). Mellom modulene kan studentene jobbe med teoristoffet og få veiledning av lærer via elektronisk læringsplattform.

Arbeidsmengde for hver modul og totalt for studiet er beskrevet i punkt 3.0.

Læreplanen beskriver studiet som stedbundet med undervisning på skolen i hver modul med halvparten av undervisningen som nettundervisning i tillegg. Modul 1 består av fem dagers innføringskurs. Her er det gitt opplæring i IKT og elektronisk læringsplattform.

Vurderingsordningene presenteres i punkt 3.3 og 3.4 med mappevurdering som grunnlag for modulkarakterer i tillegg til eksamen etter modul 1 og 5.

Karakterskalaen som benyttes er tatt fra Universitets- og høyskolerådet med gradering fra A – F der F er ikke bestått.

Reglementet beskriver i § 3 Frammøte, at deltakelse i undervisningen er obligatorisk og det er krav om 80 % frammøte for å kunne stille til eksamen.

Praksis vurderes som bestått /ikke bestått. Vurderingskriterier for bestått er beskrevet i læreplanens del, plan for praksis s. 44- 45. Det er i praksisperiode B midt- og sluttevaluering opp mot de fastsatte mål. Her skal student, praksisveileder og lærer dokumentere måloppnåelse og det vurderes grad fra lav

- middels - høy. For praksisperiode C er det skjema for sluttevaluering. Her evalueres det mot studentens egne oppsatte mål. Fravær kan ikke overstige 10 % i praksisperioden.

Vurdering

Navnet for utdanningen skal ikke ha fagskoleutdanning i seg og må endres til *rehabilitering*.

Læringsplanen og målene beskrives slik at studentene kan kontrollere at de får det utdanningstilbudet de er lovet.

Som nevnt i vurderingen av læringsmål kriterium 2, er ikke læringsmålene tilknyttet modulene definert som kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse. Tilbyder bør definere læringsmål tilknyttet modulene som kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.

Mål tilknyttet modul 1- felles innholdsdel:

Sakkyndige kan ikke finne mål tilknyttet punkt 1b- etikk. Mål til praksisperiode B legger opp til at studentene skal arbeide etter yrkesetiske retningslinjer og overholde taushetsplikten. Vi vurderer at tilbyder bør definere mål tilknyttet kjennskap til egen faggruppes yrkesetiske retningslinjer og taushetsplikt.

Sakkyndige kan ikke finne mål tilknyttet punkt 1 c - kommunikasjon, samhandling og konfliktløysing. Tilbyder bør definere mål i tilknytning til kommunikasjon, samhandling og konfliktløysing.

Til modul 3 er det tilknyttet tema som ICF og helsepedagogikk som er viktige og sentrale begreper i en rehabiliteringssammenheng. Vi kan ikke se at det er definert mål for temaet. Vi vurderer at tilbyder bør definere mål tilknyttet ICF og helsepedagogikk i modul 3

Til modul 1 ligger tema tverrkulturell kommunikasjon og til modul 4 migrasjon og helse. I tillegg er «utviklingstrekkrapport 2009» på litteraturlisten, men vi finner ikke mål tilknyttet tema minoritetshelse. Sakkyndige finner at det bør defineres mål for temaet minoritetshelse.

Utdanningens omfang er i samsvar med fagskoleloven § 1. Beregnet arbeidsmengde for studentene er innenfor NOKUTs normerte arbeidsmengde for fagskolestudenter.

Reglementet angir ikke hvor stort oppmøte som kreves i undervisningen til hver modul, kun for den totale studietiden. Tilbyder bør definere hvor stort oppmøte det kreves i undervisningen til den enkelte modul.

Det faglige innholdet er tilstrekkelig beskrevet og det er sammenheng mellom det faglige innholdet og krav til kvalifikasjoner i de ulike modulene. Det er god balanse mellom system- og brukernivå. Innholdet er i tråd med «Og bedre skal det bli! Nasjonal strategi for kvalitetsforbedring i Sosial- og helsetjenesten(2005 – 2015)».

Sakkyndige finner det pedagogisk riktig å fordele praksis på flere moduler slik tilbyder har gjort i utdanningsforløpet.

Lærestoff/Litteraturlisten er faglig relevant, men bør oppdateres og suppleres. Boken «Det handler om verdighet» av Bredland et. al. (2002), har kommet med ny versjon i 2011 med tittelen «Det handler om verdighet og deltakelse». Tilbyder må oppdatere til ny versjon av boken.

I modul 1 er det ikke teori tilknyttet yrkesetiske retningslinjer for faggruppen. Tilbyder må legge til yrkesetiske retningslinjer i litteraturlisten.

Til modul 1 hvor 2a omhandler stats- og kommunalkunnskap, helse- og sosial politikk, vurderer vi at litteraturen tilknyttet tema her må inneholde helsepersonelloven og pasientrettighetsloven. Tilbyder må legge til helsepersonelloven og pasientrettighetsloven til litteraturlisten.

Bøkene Hansen, Å-M og Lingås, L.G (2005) og Kristoffersen og Solvik (2005) er ikke skrevet på den samlede litteraturlisten. Tilbyder bør føre opp bøkene Hansen, Å-M & Lingås, L.G (2005) og Kristoffersen og Solvik (2005) på den samlede litteraturlisten.

Det vurderes at tilbyder bør legge til en metodebok på litteraturlisten, da studentene i fordypningsoppgaven modul 5, skal lage en fremdriftsplan med metodevalg.

Den samlede litteraturlisten er ikke skrevet alfabetisk eller med først etternavn og deretter initialer. Tilbyder bør rette opp referanser i litteraturlisten slik at det blir tilsvarende det de ber om i retningslinjer for oppgaveskriving til sine studenter.

Undervisnings- og arbeidsformene er varierte og oppfordrer til studentaktivitet. Problembasert læring (PBL) er definert som arbeidsmetode under punkt 3.5 i læreplanen, men ikke under de enkelte modulene. Vi vurderer at tilbyder må sette inn PBL som metode i modul 1-4.

Læreplanen beskriver ikke nettundervisningen tilstrekkelig. Vi savner beskrivelse av innhold og metode. Tilbudet beskrives som stedbundet, men 50 % av undervisningen er nettbasert. Tilbyder må gjøre bedre rede for hvordan fjernundervisningen foregår.

Det kan tolkes som om tilbudet ikke kun er stedbundet, da halvparten av undervisningen tilbys som fjernundervisning. Ifølge NOKUTs retningslinjer i punkt 3 under begrepsavklaringer, vil deler av undervisningen bli definert som fjernundervisning.

Læreplanen beskriver at det benyttes elektronisk læringsplattform, men ikke hvilken. Tilbyder må beskrive hvilken elektronisk læringsplattform de benytter og hvordan den benyttes.

Det er arbeidskrav til flere skiftelige oppgaver både individuelt og i grupper til hver modul. Det står ikke beskrevet omfanget av de ulike oppgavene. Slik det er fremstilt, er arbeidsmengden stor i forhold til modulenes varighet. Sakkyndig komite' vurderer at tilbyder bør beskrive størrelsen på de ulike arbeidskravene til modulene.

Vurderingsordningene er godt definert og det er forutsigbart for studentene hvilke kriterier som ligger til grunn for vurderingene. Mappevurderingen der studenten selv kan lage en utvalgsmappe bidrar til studentdeltakelse i vurderingen.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- oppdatere til ny versjon (2011) av boken; Det handler om verdighet og deltakelse
- legge til yrkesetiske retningslinjer i litteraturlisten

- legge til helsepersonelloven og pasientrettighetsloven til litteraturlisten
- gjøre bedre rede for hvordan den nettbaserte undervisningen foregår
- sette inn PBL som metode i modul 1-4
- beskrive hvilken elektronisk læringsplattform som benyttes og hvordan den benyttes

Tilbyder bør:

- definere hvor stort oppmøte det kreves i undervisningen til den enkelte modul
- definere mål tilknyttet kjennskap til egen faggruppes yrkesetiske retningslinjer og taushetsplikt til modul 1
- definere mål i tilknytning til kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning, modul 1
- definere mål tilknyttet ICF og helsepedagogikk i modul 3
- definere mål på tema minoritetshelse
- føre opp bøkene Hansen, Å-M & Lingås, L.G (2005) og Kristoffersen og Solvik (2005) på den samlede litteraturlisten
- rette opp referanser i litteraturlisten så det blir tilsvarende det de ber om i «Retningslinjer for oppgaveskriving» til sine studenter
- legge til en metodebok på litteraturlisten
- beskrive størrelsen på de ulike arbeidskravene til modulene

3.3.2 Utdanningstilbudets innhold (kriterium 7)

«Utdanningstilbudets innhold skal være dekkende og relevant for å nå læringsmålene og aktuell i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet.»

Presentasjon

Utdanningstilbudets innhold beskrives i punkt 4.0 Moduler. Modul 1 er en felles innholdsdel med varighet på 18 uker:

1. Grunnelement i helse- og sosial fagarbeidet- varighet 18 uker

1a, innledende tema

1b, etikk

1c, kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning

2. Samfunnsfaglige emner

2a, stats- og kommunalkunnskap, helse- og sosial politikk

2b, sosiologi og psykologi

Modul 2:Målgrupper for rehabilitering - varighet 8 uker.

1. Funksjonshemming og funksjonsnedsettelse

2. Deltakelse og likeverd

Modul 3: Rehabilitering som virksomhet – Organisering og yrkesutøvelse - varighet 10 uke (av disse er 2 uker praksis i full tid)

1. Hva er habilitering og rehabilitering?
2. Lovverk
3. Aktører og tiltak
4. Organisering

Modul 4: Rehabiliteringsprosess og individuell plan - varighet 17 uker (av disse 5 ukers praksis i full tid)

1. Individuelle prosesser
2. Brukerens rolle og tjenesteyterrollen.
3. Tverrfaglig og tverretattlig samarbeid rundt enkeltpersoner.
4. Individuell plan.

Modul 5: – varighet 13 uker (av disse 3 ukers praksis i full tid)

1. Fordypning i rehabilitering
- Fordypningsoppgave

Vurdering

Vi mener studieplanen er innholdsrik, dekkende og relevant. Tema balanserer mellom system- og individnivå på en god måte, og synes relevante for å nå læringsmålene. Planen fremstår som aktuell i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.4 Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer

3.4.1 Undervisningsformer og arbeidsmetoder (kriterium 8)

«Undervisningsformer og arbeidsmetoder skal være tilpasset opptakskrav og mål.

- Lærernes undervisningsformer og studentenes arbeidsmetoder skal være varierte og bygge på den modenheten studentene har oppnådd som elev eller lærling i videregående opplæring. Alle former og metoder skal beskrives, herunder tilrettelegging for og gjennomføring av e-læring og fjernundervisning.»

Presentasjon

I søknaden og læreplanen punkt 3.5 og 3.6 er det beskrevet at det skal være en sammenheng mellom undervisningsmetoder, arbeidsformer og innholdet i utdanningen. Det vil legges vekt på gruppearbeid, diskusjoner og arbeidsformer som rollespill. Metodene begrunnes med at de vil bidra til å trene studentene i å kommunisere og samarbeide med brukere, pårørende og kolleger i det tverrfaglige team.

Samtidig som det skal bidra til bevisstgjøring og refleksjon i forhold til holdninger. Studentene skal også holde foredrag, undervise og holde presentasjoner. Metodevalget skal forberede dem som framtidige yrkesutøvere som skal kunne undervise og informere brukere, pårørende og kolleger. En del av teoristoffet vil studentene få presentert i lærerstyrt undervisning og forelesninger. Det blir også gitt skriftlige oppgaver.

Vurdering

Undervisningsformer og arbeidsmetoder er tilpasset opptakskrav og mål. De er varierte og bygger på den utvikling og modenhet studentene skal opparbeide seg i studiet.

Vi finner at den nettbaserte undervisningen ikke er tilstrekkelig beskrevet jamfør kriterium 6. Tilbyder må gi ytterligere beskrivelse av den nettbaserte undervisningen (e-læring, veiledning, nettsteder og lignende).

I punkt 3.6 beskrives det at studentene i perioden mellom blokkene kan arbeide med teoristoff og refleksjon. I denne perioden kan de få veiledning av lærer via elektronisk læringsplattform. I skolens reglement under pkt. A. verdigrunnlag, er en av verdiene at studentene skal bli motivert til å ta ansvar for egen læring. Her forventes det og legges til rette for ansvar for egen læring og selvstudium. Vi vurderer at tilbyder bør definere ansvar for egen læring (AFEL) og selvstudium som arbeidsmetoder.

Problembasert læring er definert i pkt. 3.5, men ikke under arbeidsformer/undervisningsmetoder tilknyttet de ulike modulene. Tilbyder må tilføye problembasert læring som arbeidsform/undervisningsmetode i de ulike modulene. Vi viser til vurderingene under kriterium 6.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- tilføye problembasert læring som arbeidsform/undervisningsmetode i de ulike modulene (se kriterium 6)
- gi ytterligere beskrivelse av den nettbaserte undervisningen

Tilbyder bør definere ansvar for egen læring (AFEL) og selvstudium som arbeidsmetoder.

3.4.2 Det pedagogiske opplegget (kriterium 9)

«Det pedagogiske opplegget skal sørge for oppfølging av studentene både som gruppe og som individ og skal så langt det er mulig og rimelig, tilrettelegges etter enkeltstudenters særskilte behov.»

Presentasjon

Ifølge tilbyder sikres det pedagogiske opplegget ved at studentene får veiledning enkeltvis og i grupper, elektronisk logg gjennom hele studietiden, utdanningssamtaler med faglærer og vurdering tilknyttet mappevurdering til alle modulene.

I praksisperioden er det beskrevet jevnlig samtale med faglærer og praksisveileder.

Det er beskrevet eksamen under særskilte vilkår i reglementet for fagskolen § 18. Det forklares at det varierte pedagogiske tilbudet med bruk av ulike metoder, vil ivareta studenter med særskilte behov.

Vurdering

Det pedagogiske opplegget ivaretar studentene på gruppe- og individnivå. Læreplanen skisserer god veiledning/oppfølging i teoridelen, under arbeid med arbeidskravene og i praksisperiodene.

Tilretteleggelse for studenter med særskilte behov i undervisningssituasjonen er ikke tilstrekkelig beskrevet. Tilbyder bør beskrive ytterligere tiltak for tilrettelegging etter studenters særskilte behov i undervisningssituasjonen.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør beskrive tiltak for spesiell tilrettelegging etter studenters særskilte behov i undervisningssituasjonen.

3.4.1 Praksis (kriterium 10)

«Praksis skal være beskrevet i planen som ethvert annet faglig element, og være relatert til de kvalifikasjoner studenten skal få gjennom sin utdanning.»

Presentasjon

Tilbyder beskriver praksis flere steder. Praksis deles inn i områdene mål og organisering, i tillegg beskrives ansvarsfordeling og kriterier for bestått eksamen. Det legges ved skjema for midt- og sluttevaluering. Det er satt av 10 uker til praksis fordelt på tre perioder, benevnt som A, B og C. Praksis kan ikke gjennomføres på nåværende eller tidligere arbeidsplass. Det beskrives utdannings/kompetansekrav til kontaktpersonen ved praksisstedene. Tilbyder beskriver veiledning i form av elektronisk læringsplattform, «trekantsamtaler» og veiledning av lærer på praksisplassen, sistnevnte gjelder for praksisperiode B og C. For praksisperiode B har tilbyder beskrevet organiseringen av veiledningen.

Det er beskrevet overordnede mål for praksisprogrammet. For praksisperiode A som er en observasjonspraksis fordelt på to ulike praksissteder, skal studenten formulere en egen målsetting hvor delmål fra modulen skal innlemmes. Studenten skal skrive en praksisrapport. For praksisperiode B,

beskriver tilbyder flere delmål, som studenten vil bli evaluert etter, samt at studenten skal formulere egne mål hentet fra delmål i modulen. Praksisperiode C er knyttet mot fordypningsoppgaven i siste modul. Studentens målsetting for praksis skal godkjennes av praksisveileder og lærer.

Studentene skal i samarbeid med praksisveileder lage en arbeidsplan/turnusplan, denne skal godkjennes både av praksissted og lærer.

Tilbyder beskriver kriterier for bestått praksis, likeså beskrives ansvarsforhold mellom student, praksisveileder og lærer. Evalueringsskjema for praksisperiode B inneholder punkter som samsvarer med spesifiserte delmål for praksisperioden. Se ellers kriterium 6, som inneholder beskrivelse av praksis.

Tilbyder beskriver at utdanningen bør tilrettelegge for at studenten kan være personlig koordinator i en individuell planprosess og at dette arbeidet skal organiseres som et prosjektarbeid. Dersom studenten ikke får anledning til å være koordinator skal studenten arbeide med et prosjekt om temaet. Sakkyndige finner ikke retningslinjer for prosjektarbeidet.

Vurdering

Sakkyndige vurderer at praksis er relatert til de kvalifikasjonen studenten skal tilegne seg gjennom utdanningen. Tilbyder bør skissere retningslinjer for prosjektarbeid tilknyttet personlig koordinator.

Konklusjon

Ja kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør skissere retningslinjer for prosjektarbeid tilknyttet personlig koordinator.

3.4.2 Undervisningspersonalets størrelse (kriterium 11)

«Undervisningspersonalet må være stort nok og stabilt nok til å gjennomføre fastsatt undervisning.»

Presentasjon

Tilbyder viser til tre ulike læresteder, henholdsvis Fusa Fagskule, Bergen tekniske fagskole og Stend vidaregåande skule. Ved alle lærestedene legges det opp til et forholdstall 1:15 mellom lærer og student. I vedlagt tabell som omhandler Fusa Fagskule bekreftes det at det er ansatt to faste adjunkter og en fast lektor, henholdsvis i 50 %, 100 % og 100 %. Tabellen bekrefter i tillegg et relativt stort personale med bred kompetanse.

Det foreligger ikke tabell for undervisningspersonalet tilknyttet Bergen tekniske fagskole og Stend vidaregåande skule, noe tilbyder viser til. Det henvises imidlertid til oversikt over undervisningspersonell tilknyttet utdanningstilbudet ved Fusa Fagskule. Tilbyder gjør oppmerksom på at undervisning starter i det området som flest studenter sokner til. Det vil ikke bli startet opp med undervisning ved alle lærestedene samtidig.

Vurdering

Sakkyndige finner forholdstallet rimelig. Antall personale vurderes til å sikre behov for vikarer.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.4.3 Undervisningspersonalets kompetanse(kriterium 12)

«Undervisningspersonalet som skal være knyttet til utdanningstilbudet må samlet ha kvalifikasjoner til å gi den undervisning som følger av planen.

Undervisningspersonalet må dokumentere:

- formell eventuell realkompetansevurdert utdanning som er høyere enn det det undervises i, dog aldri lavere enn tilsvarende toårig fagskoleutdanning
- pedagogiske kvalifikasjoner utdanning og erfaring på det nivå som undervisningen krever
- digital kompetanse i det omfang som undervisningen krever
- yrkeserfaring som gjør at undervisningen knyttes opp mot, og relateres til, dagens yrkesfelt.»

Presentasjon

Tilbyder dokumenterer ved vedlagt tabell formell utdanning, pedagogiske kvalifikasjoner, samt digital kompetanse for undervisningspersonellet. Det er et krav at lærere skal ha utdanning som minimum adjunkt med pedagogisk utdanning/kompetanse. Personalet har i tillegg bred yrkeserfaring, herunder personal knyttet til rehabiliteringstjenester.

Vurdering

Den samlede kvalifikasjonen, herunder yrkeserfaring vurderes til å sikre at undervisningen relateres til dagens yrkesfelt. Vedlagt tabell dokumenterer ikke digital kompetanse, kompetansen benevnes som høy og middels. Tilbyder bør dokumentere digital kompetanse for undervisningspersonellet.

Konklusjon

Ja kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør dokumentere digital kompetanse for undervisningspersonellet.

3.5 Eksamen og vitnemål

3.5.1 Eksamens- og vurderingsordningene (kriterium 13)

«Eksamens- og vurderingsordningene skal være tilpasset utdanningstilbudet og dets mål.»

Presentasjon

Eksamens- og vurderingsordningene er godt beskrevet i læreplanen. Det gis modulkarakter for hver fullførte modul. Mappевurdering er grunnlaget for modulkarakteren. Skolen benytter karakterskala fra universitets- og høgskolerådet. Kriterier for bestått er skissert. Studentene skal opp til tre eksamener, henholdsvis en fem timers skriftlig eksamen, en hjemmeeksamen, samt en muntlig eksamen knyttet til fordypningsoppgaven. Det er skissert vurderingskriterier for hjemmeeksamenen.

Fordypningsoppgaven vurderes etter følgende kriterier; faglig innhold, metodevalg, selvstendighet, plagiat og omfang. Vi kan ikke se at omfanget er beskrevet i vedlegget det vises til, for øvrig utgjør fordypningsoppgaven 13 fagskolepoeng. Eksamen etter modul 4 som defineres som hjemmeeksamen med bestemte vurderingskriterier, omfatter også modul 2 og 3. Til denne eksamenen er omfanget beskrevet. Se ellers kriterium 6 hvor dette er beskrevet.

Vurdering

Beskrivelsen av eksamen- og vurderingsordningene bidrar til at studentene gjøres godt kjent med kriterier for både eksamen og vurderinger. Tilbyder må definere omfang/størrelse på fordypningsoppgaven. Vurderingskriteriet som omhandler plagiat, viser til at besvarelsen ikke må være påfallende lik andre besvarelser eller publisert materialet.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må definere omfang/størrelse på fordypningsoppgaven.

3.5.2 Sensorenes kvalifikasjoner (kriterium 14)

«Sensorer skal ha kvalifikasjoner som sikrer at vurderingen av studentene skjer på en upartisk og faglig betryggende måte.»

Presentasjon

Samtlige eksamener gjennomføres med to sensorer, lærer (intern) og ekstern sensor med kompetanse innen fordypningsområdet. Ekstern sensor er hovedsensor. Eksamen etter modul 1 og 4 er anonymisert. Eksamen etter modul 5 er muntlig, og blir vurdert av ekstern sensor.

Det foreligger kompetansekrav til sensorer, men sakkyndige kan ikke se at det foreligger krav til pedagogisk utdanning.

Vurdering

Sakkyndige vurderer at sensorenes kvalifikasjoner sikrer at vurderingen av studentene skjer på en upartisk og faglig betryggende måte. Tilbyder bør imidlertid stille krav til at ekstern sensor har pedagogisk utdanning.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør stille krav til at ekstern sensor har pedagogisk utdanning.

3.6 Infrastruktur

3.6.1 Undervisningslokalene (kriterium 15)

«Lokalene inklusive spesialrom, utstyr og infrastruktur skal være tilstrekkelige i antall og størrelse til at undervisningen kan gjennomføres som forutsatt.

- Det gjelder både egne og leide lokaler. Utrustningen må være slik at den bidrar til å yrkesrette utdanningstilbudet.»

Presentasjon

Ved Fusa videregående skule beskriver tilbyder at spesialrom disponeres, samt nødvendig utstyr for nettstøttet undervisning. Dette inkluderer klassesett med bærbare PCer, videokanon i alle undervisningsrom, videokonferanseutstyr, videokamera, grupperom. Studentene har tilgang til bibliotek og kantine. Muligheten for kopiering og utskrift beskrives ikke.

Det foreligger ingen beskrivelse for Bergen tekniske fagskole og Stend videregående skule.

Vurdering

Undervisningsrom, utstyr og infrastruktur vurderes ivaretatt ved Fusa videregående skule. Tilbyder må beskrive spesialrom, utstyr og infrastruktur ved Bergen tekniske fagskole og Stend videregående skule. Tilbyder bør beskrive muligheten for utskrift og kopiering.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må beskrive spesialrom, utstyr og infrastruktur ved Bergen tekniske fagskole og Stend vidaregåande skule.

Tilbyder bør beskrive muligheten for utskrift og kopiering.

3.6.2 IKT-tjenester (kriterium 16)

«Tilbyders IKT-tjenester må ha tilstrekkelig kvalitet og omfang til at opplæringen kan gjennomføres som forutsatt.»

Presentasjon

Studentene har mulighet for å kontakte IKT-konsulent. I tillegg har tilbyder e-koordinator og superbruker. Studenter og lærere har kontinuerlig tilgang på praktisk og teknisk IKT-støtte. Beskrivelsen gjelder samtlige læresteder. Tilbyder beskriver ikke hvilken læringsplattform som benyttes.

Vurdering

Sakkyndige finner ikke dette kriteriet ivaretatt ved alle lærestedene. Tilbyder må spesifisere hvilken læringsplattform som benyttes og hvordan denne benyttes. Det henvises ellers til kriterium 6 og 8 som omfatter blant annet fjernundervisning og elektronisk læringsplattform.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må spesifisere hvilken læringsplattform som benyttes, og hvordan den benyttes.

3.6.3 Tilgang på aktuell informasjon (kriterium 17)

«Studentene og lærerne må ha god nok tilgang på tjenester som sikrer aktuell informasjon.»

Presentasjon

Se kriterium 15 og 16. Studentene og lærerne har lett tilgang til bibliotek med tilgang til faglitteratur, tidsskrifter og Internett. Det er installert trådløst nettverk.

Vurdering

Sakkyndige finner dette kriteriet ivaretatt ved lærestedene.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.6.5 Faglig samarbeid (kriterium 18)

«Tilbyder skal ha lokalt eller regionalt samarbeid med yrkesfeltet, eller være med i faglige nettverk som knytter utdanningstilbudet opp mot samfunns- og næringsliv.»

Presentasjon

Behovet for denne utdanningen er avdekket etter forespørsel fra kommunene i regionen. Det foreligger intensjonsavtaler med flere kommuner i Hordaland fylke. Videre foreligger det intensjonsavtale mellom tilbyder og Bergen kommune vedrørende praksisplasser.

Tilbyder skriver at skolen har lokale eller regionale samarbeidsavtaler med yrkesfeltet, videre at det er lett å ta kontakt og at konkrete innspill om undervisningsbehov blir meldt til skolen, samt at det er tett samarbeid mellom skolen og Fitjar fagskule. Tilbyder beskriver ikke hva samarbeidet har resultert i, det foreligger ikke samarbeidsavtaler mellom skolen og kommunene det vises til.

Vurdering

Intensjonsavtalene viser at tilbyder tilstreber å knytte utdanningstilbudet opp mot lokalt samfunns- og næringsliv. Tilbyder må likevel redegjøre for hva det samarbeides om og hva samarbeidet har resultert i.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- redegjøre for hva det samarbeides om
- redegjøre hva samarbeidet har resultert i

3.7 Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige.

Tilbudet anbefales ikke godkjent.

Tilbyder må:

- forkorte navnet til *rehabilitering* (kriterium 1)
- definere mål til de fem modulene som kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse (kriterium 2)

- spesifisere at det formelle opptakskravet gjelder for fullført utdanningsprogram innen helse - og oppvekstfag (kriterium 4)
- oppdatere til ny versjon (2011) av boken; Det handler om verdighet og deltakelse (kriterium 6)
- legge til yrkesetiske retningslinjer i litteraturlisten (kriterium 6)
- legge til helsepersonelloven og pasientrettighetsloven til litteraturlisten (kriterium 6)
- gjøre bedre rede for hvordan den nettbaserte undervisningen foregår (kriterium 6)
- sette inn PBL som metode i modul 1-4 (kriterium 6)
- beskrive hvilken elektronisk læringsplattform som benyttes og hvordan den benyttes (kriterium 6)
- tilføye problembasert læring som arbeidsform/undervisningsmetode i de ulike modulene (kriterium 8)
- gi ytterligere beskrivelse av den nettbaserte undervisningen (kriterium 8)
- definere omfang/størrelse på fordypningsoppgaven (kriterium 13)
- beskrive spesialrom, utstyr og infrastruktur ved Bergen tekniske fagskole og Stend vidaregåande skule (kriterium 15)
- spesifisere hvilken læringsplattform som benyttes, og hvordan den benyttes (kriterium 16)
- redegjøre for hva det samarbeides om (kriterium 18)
- redegjøre hva samarbeidet har resultert i (kriterium 18)

Tilbyder bør:

- formulere begrepene verdighet, mestring, deltakelse og relasjonskompetanse i læringsmålene (kriterium 2)
- formulere mål for praksisperiode i modul 5, slik at studenten forstår egen rolle og funksjon i en tverrfaglig kontekst og kan kommunisere eget fags anliggende til det tverrfaglige behandlingsteamet (kriterium 2)
- forankre søknaden ytterligere i samhandlingsreformen, stortingsmeldingen utdanning for velferd, samspill i praksis og kompetanseløftet 2015 med hensyn til utdanningens relevans (kriterium 3)
- synliggjøre hvordan kriteriene for realkompetansevurderingen omgjøres til poengutregning og rangering for å vise hvordan nivået på kvalifikasjonene fastsettes (kriterium 4)
- definere inn i opptakskravene at alle søkere med autorisasjon etter helsepersonelloven skal legge denne ved søknaden (kriterium 4)
- definere hvor stort oppmøte det kreves i undervisningen til den enkelte modul (kriterium 6)
- definere mål tilknyttet kjennskap til egen faggruppes yrkesetiske retningslinjer og taushetsplikt til modul 1 (kriterium 6)
- definere mål i tilknytning til kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning, modul 1 (kriterium 6)
- definere mål tilknyttet ICF og helsepedagogikk i modul 3 (kriterium 6)
- definere mål på tema minoritetshelse (kriterium 6)
- føre opp bøkene Hansen, Å-M & Lingås, L.G (2005) og Kristoffersen og Solvik (2005) på den samlede litteraturlisten (kriterium 6)
- rette opp referanser i litteraturlisten så det blir tilsvarende det de ber om i «Retningslinjer for oppgaveskriving» til sine studenter (kriterium 6)

- legge til en metodebok på litteraturlisten (kriterium 6)
- beskrive størrelsen på de ulike arbeidskravene til modulene (kriterium 6)
- definere ansvar for egen læring (AFEL) og selvstudium som arbeidsmetoder (kriterium 8)
- beskrive tiltak for spesiell tilrettelegging etter studenters særskilte behov i undervisningssituasjonen (kriterium 9)
- skissere retningslinjer for prosjektarbeid tilknyttet personlig koordinator (kriterium 10)
- dokumentere digital kompetanse for undervisningspersonellet (kriterium 12)
- stille krav til at ekstern sensor har pedagogisk utdanning (kriterium 14)
- beskrive muligheten for utskrift og kopiering (kriterium 15)

4 Tilsvarende

NOKUT mottok 27. november 2012 tilbakemelding fra søkeren på de sakkyndiges vurdering. Den sakkyndige komiteen vurderte tilbakemeldingen 2. desember 2012.

Søkerens tilbakemelding på den sakkyndige vurderingen og den sakkyndige tilleggsvurderingen i forbindelse med de opprinnelig underkjente kriteriene presenteres under.

4.1 Søkerens tilbakemelding

Tilbakemelding på rapport frå sakkunnig komité (rehabilitering nov 2012)

Vedlegg 1 Gjennomgang av rapportens kulepunkt s. 22 f..

Tilbyder må:

- **forkorte navnet til rehabilitering (kriterium 1)**
Sjølve læreplanen har fått tittel Rehabilitering, men i dei fleste samanhengar elles, må det truleg presiserast at dette er eit fagskuletilbod.
- **definere mål til de fem modulene som kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse (kriterium 2)**
Viser til vedl.1 - revidert læreplan under kvar av dei respektive modulane
- **spesifisere at det formelle opptakskravet gjelder for fullført utdanningsprogram innen helse- og oppvekstfag (kriterium 4)** Viser til justert reglement frå Hordaland Fagskulestyre pr. 20.11.12
Endring i reglementet i høve til opptaksgrunnlag, sjå s. 3 punkt C. Opptakskrav i høve til helse- og sosialfag
[REGLEMENT FOR FAGSKULEN I HORDALAND nov12 revidert](#)
- **oppdatere til ny versjon (2011) av boken; Det handler om verdighet og deltakelse (kriterium 6)**
Viser til vedl.1 - revidert læreplan (Litteraturliste s.26)
- **legge til yrkesetiske retningslinjer i litteraturlisten (kriterium 6)**
Viser til vedl.1 - revidert læreplan (Litteraturliste s.26)
- **legge til helsepersonelloven og pasientrettighetsloven til litteraturlisten (kriterium 6)**
Viser til vedl.1 - revidert læreplan (Litteraturliste s.26)
- **gjøre bedre rede for hvordan den nettbaserte undervisningen foregår (kriterium 6)**
Viser til vedl.1 - revidert læreplan m.a. kap 3.5 om undervisningsmetodar og arbeidsformer (s.7) og kap 3.6 om samanhengen mellom organisering, arbeidsformer og vurdering (s 8)
- **sette inn PBL som metode i modul 1-4 (kriterium 6)**
Viser til vedl.1 - kap 3.5 om undervisningsmetodar og arbeidsformer og under kvar av dei 4 modulane
- **beskrive hvilken elektronisk læringsplattform som benyttes og hvordan den benyttes (kriterium 6)** Viser til vedl.1 - revidert læreplan m.a. kap 3.5 om undervisningsmetodar og arbeidsformer (s.7) og kap 3.6 om samanhengen mellom organisering, arbeidsformer og vurdering (s 8)
- **tilføye problembasert læring som arbeidsform/undervisningsmetode i de ulike modulene (kriterium 8)** Viser til vedl.1 om arbeidsformer under kvar av dei 4 modulane
- **gi ytterligere beskrivelse av den nettbaserte undervisningen (kriterium 8)**
Viser til vedl.1 - revidert læreplan m.a. kap 3.5 om undervisningsmetodar og arbeidsformer (s.7) og kap 3.6 om samanhengen mellom organisering, arbeidsformer og vurdering (s 8)
- **definere omfang/størrelse på fordypningsoppgaven (kriterium 13)**
Viser til vedl.1 - revidert læreplan s. 25 = max 8.000 ord
- **beskrive spesialrom, utstyr og infrastruktur ved Bergen tekniske fagskole og Stend vidaregåande skule (kriterium 15)** Viser til vedl. 2 om undervisningslokale, infrastruktur og fellestenester ved HFK-skulane
- **spesifisere hvilken læringsplattform som benyttes, og hvordan den benyttes (kriterium 16)**
Viser til vedl.1 - revidert læreplan m.a. kap 3.5 om undervisningsmetodar og arbeidsformer (s.7) og kap 3.6 om samanhengen mellom organisering, arbeidsformer og vurdering (s 8)

- redegjøre for hva det samarbeides om) + redegjøre hva samarbeidet har resultert i (kriterium 18)
Samarbeidet har medført ei rekke intensjonsavtaler om praksis, felles konferanse og auka søknad og betre rekruttering. Det skal no oppnemnst nye faglege råd, sidan dei 2 respektive helsefagskulerektorane går over i andre oppgåver.

4.2 Sakkyndig tilleggsvurdering

I sitt tilsvar har tilbyder lagt ved en revidert læreplan der tilrådde endringer er tatt inn. Tilbakemeldingen medfører ikke større endringer i lære/studieplanen eller i opplegget rundt studiet. Sakkyndige finner at tilbyder har svart på alle må-punkter og endret disse i tråd med kommentarene fra sakkyndige.

Kriterium 1: Forkorte navnet til *rehabilitering*. Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Kriterium 2: Tilbyder har definert mål for de ulike modulene, inndelt i områdene kunnskaper, praktiske ferdigheter og generell kompetanse. Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Kriterium 4: Tilbyder viser til endring i reglement i forhold til opptaksgrunnlag, samt revidert opptakskrav for helse- og sosialfag. Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Kriterium 6: Første må-punkt: Tilbyder har oppdatert til ny versjon (2011) av boken «Det handler om verdighet» i litteraturlisten. NB! Ny tittel er «Det handler om verdighet og deltakelse». Dette bør rettes.

Andre må-punkt: Tilbyder har lagt til yrkesetiske retningslinjer i litteraturlista. Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tredje må-punkt: Tilbyder har lagt til lov om helsepersonell samt lov om pasient- og brukerrettigheter i litteraturlisten. Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Fjerde må-punkt: Tilbyder har gjort bedre rede for hvordan den nettbaserte undervisningen foregår. Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Femte må-punkt: Tilbyder har satt inn PBL som metode i modul 1-4. Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Sjette må-punkt: Tilbyder beskriver hvilken elektronisk læringsplattform som benyttes og hvordan den benyttes.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Kriterium 8: Første må-punkt: Tilbyder har tilføyd problembasert læring som arbeidsform/undervisningsmetode i de ulike modulene.

Andre må-punkt: Tilbyder har gitt ytterligere beskrivelse av den nettbaserte undervisningen.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Kriterium 13: Tilbyder har definert omfang/størrelse på fordypningsoppgaven. Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Kriterium 15: Tilbyder har beskrevet spesialrom, utstyr og infrastruktur ved Bergen tekniske skole og Stend vidaregåande skule. Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Kriterium 16: Tilbyder har spesifisert hvilken læringsplattform som benyttes og hvordan den benyttes. Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Kriterium 18: Tilbyder beskriver hva det samarbeides om, samt resultatene av samarbeidet. Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.3 Endelig konklusjon fra sakkyndig komité

Tilbudet anbefales godkjent.

5 Vedtak

NOKUT anser de faglige kravene for godkjenning av fagskoleutdanningen *rehabilitering*, et ettårig tilbud som gis på deltid over to år ved Fagskulane i Hordaland, som oppfylt. Vedtaket er fattet med hjemmel i:

- Lov om fagskoleutdanning 20.06.2003 nr. 56
- Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96
- NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning av 26.01.2009

Vedtaket gjelder utdanningstilbudet slik det fremgår i søknaden av 15. februar 2012, søkers kommentarer til sakkyndig vurdering datert 2. desember 2012.

6 Dokumentasjon

Rapporten er skrevet på bakgrunn av:

- Søknad fra Fagskulane i Hordaland datert 14. februar 2012 om godkjenning av fagskoleutdanningen *rehabilitering for fagarbeiderar innan helse- og sosialfag*. Utdanningstilbudet er et ettårig stedbasert tilbud som gis på deltid over to år. NOKUTs saknummer: 12/203-1
- Tilbakemelding fra søker på sakkyndig vurdering, datert 27. november 2012
- Tilleggsvurdering fra sakkyndige, datert 2. desember 2012

Vedlegg 1:

Sakkyndig komité

Den sakkyndige komité har bestått av følgende medlemmer:

- **Vernepleier Brit Snefrid Øfeldt, Haugesund kommune**
Brit Snefrid Øfeldt er utdannet vernepleier, og i 2009 tok hun mastergrad i rehabilitering ved Høgskolen i Bodø. I perioden 1985 til 2000 arbeidet hun på sykehjem som hjelpepleier. Hun har siden arbeidet som vernepleier i prosjektstilling ved Grinde skule, som miljøterapeut ved boenheter, på rehabiliteringsavdeling og ved behandlingstilbud for rusmiddelskade . I 2010-2011 var hun basisveileder ved Diakonhjemmet høgskole, avdeling Haugesund. I samme tidsrom arbeidet hun som faglærer for fagskoleutdanning i rehabilitering ved AOF Haugaland. Øfeldt er i dag ansatt i Haugesund kommune hvor hun arbeider med helse og forebygging.
- **Sykepleiefaglig rådgiver Birgitte Dahl, Sunnaas Sykehus**
Dahl er utdannet sykepleier. Hun har i tillegg praktisk pedagogisk utdanning, master i helsefag og sykepleievitenskap og et års studier i helseadministrasjon. Dahl har vært ansatt ved Sunnaas Sykehus siden 1995 og har de siste årene arbeidet som sykepleiefaglig rådgiver. Stillingen innebærer blant annet veiledning og undervisning av sykepleiere og hjelpepleiere. Hun har siden 2008 vært ansvarlig for videre implementering og full utnyttelse av felles regional e-læringsportal for Sunnaas Sykehus HF. Dahl har også vært ansatt som avdelingssjef og spesialsykepleier ved Feiring Hjerteklinikk.

De sakkyndige har erklært at de ikke har tilknytninger til utdanningstilbudet eller tilbyder, som gjør dem inhabile til oppdraget.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, og har ingen merknader.

Vedlegg 2:

Mandat for sakkyndige til faglig vurdering av søknad om godkjenning av utdanningstilbud

1. Det skal foretas en faglig vurdering av søknad om fagskolegodkjenning for fagskoleutdanning *rehabilitering for fagarbeiderar innan helse- og sosialfag* ved Fagskulane i Hordaland.
2. Den faglige vurderingen skal foretas i henhold til kapittel 7 Standarder og kriterier for godkjenning av utdanningstilbud i Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning.
3. Kriteriene, 1 – 18, er likeverdige og må vurderes som tilfredsstillende i forhold til et minimum av hva som forventes av kvalitet i fagskoleutdanning.
4. Den sakkyndige vurderingen baseres på tilbyders søknad og annet relevant skriftlig materiale som anses som nødvendig for faglig vurdering.
5. De sakkyndige skal ikke vurdere faglig kriterium 5.
6. Vurderingene må gis en tydelig begrunnelse og en entydig konklusjon og nedfelles skriftlig.
7. Den faglige vurderingen skrives inn i en rapport sammen med NOKUTs egen vurdering av styringsordning, reglement og kvalitetssikringssystemet. Det skrives en rapport for hvert utdanningstilbud. Rapporten danner grunnlag for NOKUTs vedtak.
8. Sakkyndig kan bli pålagt å utføre en tilleggsvurdering av søkers kommentar til den faglige vurderingen. Både søkers kommentar og eventuell sakkyndig tilleggsvurdering inngår i NOKUTs beslutningsgrunnlag.
9. Sakkyndig arbeider på oppdrag fra NOKUT og skal dermed ikke diskutere vurderingen i media eller med søker før vedtak er fattet.

NOKUTs godkjenning av fagskoleutdanning er hjemlet i

- Lov om fagskoleutdanning av 20.06.2003 nr. 56
- Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96
- NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning datert 26.01.2009.